

Dr. Kurt Ryslavy 1920–1992

Dr. Szigetváry Ferenc és dr. Zalai Károly

A neves osztrák gyógyszerésztörténész, bécsi gyógyszerértulajdonos, dr. Kurt Ryslavy gyógyszerésztörténeti kutatómunkájának következtében számtalan gyógyszerésszel állt kapcsolatban hazájában. Az osztrák gyógyszerésztársadalom nemcsak ismerte, hanem nagyra értékelte személyét és munkáját [1]. Tevékenysége túlnőtt hazája határain is, mert már amikor a burgenlandi patikák és patikusok történetéhez gyűjtött forrásadatokat, az 1970-es években kapcsolatba kerültünk vele, kicseréltük tapasztalatainkat, kutatási eredményeinket Ryslavy még gimnazista korában néhány nyarat Kőszegen és Lukácsházán töltött, itt tanult meg magyarul. Több magyar gyógyszerésztörténeti rendezvényen, konferencián vett részt, tartott előadásokat. Utoljára 1990 májusában a VII. Országos Gyógyszerésztörténeti Konferencián Székesfehérvárott magyar nyelven tartott előadást *Kazay Endre* bécsi munkásságáról. E napokban ünnepelte 70. születésnapját [2].

Ryslavy lengyel származású családból született Bécsben 1920 május 8-án. A reálgimnáziumot Mödlingben végezte. A második világháborúban 1939-től páncélos hradósként teljesített szolgálatot a francia, majd az orosz fronton. 1943-ban tanulmányi szabadságot és engedélyt kapott, hogy a bécsi egyetemen gyógyszerészi tanulmányokat folytasson, melyeket 1948-ban fejezett be. A gyógyszerészi gyakorlatot grazi gyógyszerházakban sajátította el, majd gyógyszerügyi munkát is végzett, s egyidejűleg a grazi egyetemen államtudományi tanulmányokat folytatott. Államtudományok doktorává (Doctor rerum politicarum) 1955-ben avatták. Egyidejűleg magyar nyelvből az állami tolmács-nyelvvizsgát is letette [1].

A sokszínű tanulmányok befejezése után 1961-ben Alsó-Ausztriában, Haugsdorfban a gyógyszerértárat bérbe vette, ahol 1976-ig dolgozott, amikor is Bécs XXI. kerületében (Landenzeile) gyógyszerértárat alapított, melyet „Floridus Apotheke” néven nyitott meg. A gyógyszerértárat 1992. január 1-én adta át leányának, *Mag Pharm Elisabeth-Beate Ryslavy*-nak [1].

A gyógyszerértárvezetés munkája mellett mindig érdekelte hivatása, a gyógyszerészet és a gyógyszerértárok múltja, története.

Számos gyógyszerésztörténeti témájú cikke jelent meg az Österreichische Apotheker Zeitungban. Hatalmas munkabírással, alapos munkát végzett, személyesen utánajárva a plébániákön az anyakönyvi adatoknak, a temetőkben a fellelhető sírfeliratoknak, de ugyanígy végezte levéltári kutatásait is. Művei egyben forrásgyűjtemények is.

Az évek során kiadásra került legfontosabb munkái:

-- *Materialien zur Geschichte der Apotheker und Apotheken des Burgenlandes Eisenstadt*. 1979. (Burgen-

ländische Forschungen 68) (Adatok a burgenlandi patikák és patikusok történetéhez.)

- *Die Apotheken Niederösterreichs*. St. Pölten – Wien, 1983. (Wissenschaftliche Schriftenreihe Niederösterreichs 70/71/72) Anyagi nehézségek miatt rövidítve, személy- és helységregiszter, továbbá forrásjegyzék nélkül jelent meg.
- *Geschichte der Apotheken Oberösterreichs*. Wien, 1990. (Felső-Ausztria gyógyszerértárainak története.)
- *Geschichte der Apotheken Niederösterreichs*. St. Pölten – Wien, 1991. Az 1983-as kiadás kiegészített és 1990-ig bővített újbóli megjelentetése.
- *Geschichte der Apotheken Voralbergs*. Wien 1991. (Voralberg gyógyszerértárainak története.)
- *Geschichte der Apotheken Kärntens*. Wien, 1992. (A karintiai gyógyszerértárok története.)
- *Geschichte der Apotheken Nord-, Ost- und Südtirols*. Wien, 1992. (Észak-, Kelet- és Dél-Tirol gyógyszerértárainak története) [3].

Ryslavy még halála előtt befejezte a *Die Geschichte der Apotheken Salzburgs* című munkáját (Salzburg gyógyszerértárainak története) melynek megjelenése 1993 elejére esedékes.

A fentiekben felsorolt kötetek a magyar kutatók részéről – magyar vonatkozások miatt – érdeklődésre tarthatnak számot, különösen a burgenlandi és alsó-ausztriai kötetekben sok magyar gyógyszerész adatai szerepelnek.

Dr. Kurt Ryslavy egy életen át tartó céltudatos, szorgalmas és eredményes kutató munkája közel az összes osztrák tartományra kiterjedt, így eredményeinek, adatainak és megállapításainak dokumentálása és közzététele írásaiban és könyveiben már önmagában óriási érték a gyógyszerészi tudománytörténet és a kultúratörténet számára, s egyben maradandó emléket állít a szerző személyének. Váratlan halálával nagy veszteség érte az osztrák gyógyszerésztörténészeket és a gyógyszerész társadalmat, de mi magyar gyógyszerésztörténészek is nehezen nélkülözzük komoly, szerény, csendes egyéniségét. Nagyon jó barátot veszítettünk el személyében.

IRODALOM

1. *Otto Novotny*: Mag. Pharm. et Dr. Rer. Pol. Kurt Ryslavy. Öst. Apotheker Zeitung, 46, 1029 (1992) – 2. *Lárencz László*: VII. Országos Gyógyszerésztörténeti Konferencia, Székesfehérvár 1990. Gyógyszerészet, 34, 610–611 (1990) – 3. *Kurt Ryslavy*: Serie „Geschichte der Apotheken” Öst. Apotheker Zeitung, 46 644 (1992)

¹ Patikamúzeum, Kőszeg, Jurisich tér 11. – 9730;
² Semmelweis OTE, Budapest, Högyes E u 9. – 1092)